

Doporučená literatura a zdroje informací

- Danihelková, K. Ledvina, P. (2009): *Příručka zeleného úřadování a nakupování - pro zdravější a přírodě přátelštější kanceláře a úřady*. Sít ekologických poraden STEP, Brno.
- Kanichová, K., Gaillyová, Y. (2004): *Nakupujte zeleně. Dobré příklady ekologicky šetrného chování úřadů*. Sít ekologických poraden STEP, Brno.
- Hrubý, P. (2006): *Příručka pro zelené nakupování v obcích*. Rosa, České Budějovice.
- www.zeleneuradovani.cz – internetové stránky Sítě ekologických poraden, věnované pouze zelenému nakupování a úřadování, podrobné informace o jednotlivých oblastech zeleného úřadování, včetně problematiky veřejných zakázek
- www.veronica.cz/zeleneuradovani/ – stránky Ekologického institutu Veronica, věnované zelenému úřadování

Papír

- papir.arnika.org. Vše o papíru na stránkách projektu sdružení Arnika „Šetrné papírování“, vyjádření výrobců tiskáren a kopírek, jak jejich přístroje zvládají recyklovaný papír.
- www.memo.de. Internetový obchod s ekologicky šetrným kancelářským zbožím, kde u každého výrobku jsou uvedeny všechny chemické látky, které obsahuje (německy).

Kancelářská technika

- www.eu-energystar.org. Evropský program značení energeticky úsporné elektroniky (dosud ne česky).
- www.uspornespotrebice.cz. Server o tom, proč se vyplatí používat úsporné spotřebiče a jak je poznat.
- www.toner-recycling.cz. Internetové stránky společnosti specializované na profesionální renovaci tonerů s dosahem celé ČR.

Elektrické spotřebiče, úspory energie obecně

- www.svn.cz. Organizace SEVEn, o.p.s., jejíž posláním je ochrana životního prostředí a podpora ekonomického rozvoje cestou účinnějšího využívání energie.
- www.ekowatt.cz. EkoWATT, Centrum pro obnovitelné zdroje a úspory energie.

Interiérové vybavení

- www.ekospotrebitel.cz. Stránky o ekospotřebitelství s praktickými radami.
- www.czechfsc.cz. Stránky FSC ČR (ekvivalent BIO v lesnictví), seznam dřevěných výrobků a výrobců s certifikátem FSC.

Úklid a čištění

- www.uklid.to. Česká asociace úklidu a čištění.
- www.veronica.cz/uklid/. Stránky Ekologického institutu Veronica věnované úklidu.
- www.ekospotrebitel.cz. Stránky o ekospotřebitelství s praktickými radami.

Úspory tepla, vytápění

- www.svn.cz. Organizace SEVEn, o.p.s., jejíž posláním je ochrana životního prostředí a podpora ekonomického rozvoje cestou účinnějšího využívání energie.
- www.ekowatt.cz. EkoWATT, Centrum pro obnovitelné zdroje a úspory energie.
- www.i-ekis.cz. Internetové energetické konzultační a informační středisko České energetické agentury (ČEA).
- www.izolacniskla.cz. Stránky s informacemi o izolačních sklech.

- www.ceacr.cz. Seznam energetických auditorů ČEA (na stránkách ČEA).
- www.ekodum.cz. Organizace specializující se na ekologické stavitelství (včetně nízkoenergetických a pasivních domů) a jeho propagaci.
- www.pasivnidomy.cz. Sdružení Pasivní domy.
- www.veronica.cz. Seminární centrum v pasivním standardu, využití slámy na stavbě, solární kolektory.

Odpady

- www.jaktridit.cz. Stránky společnosti Ekokom s podrobnými informacemi o třídění odpadu a jeho dalším zpracování.
- www.ekodomov.cz. Vše o kompostování bioodpadu na stránkách sdružení Ekodomov.
- www.biom.cz. Internetové stránky s praktickými informacemi o nakládání s odpady a kompostování.
- www.infoodpady.cz. Informační portál MŽP o odpadovém hospodářství s dalšími odkazy na toto téma.
- <http://www.veronica.cz/odpady/>. Stránky Ekologické poradny Veronica; především prevence vzniku odpadu.

Stravování a občerstvení

- www.fairtrade.cz. Informace o fair trade, neboli spravedlivém obchodě.
- www.biospotrebitel.cz. Informace o biopotravinách.
- www.pro-bio.cz. Stránky Svazu ekologických zemědělců, adresy výrobců, zpracovatelů, velkoobchodníků, bioprodejen.

Ekologicky šetrné výrobky

- www.ekoznacka.cz. Databáze ekologicky šetrných výrobků (EŠV), směrnic, kritérií, vše o ekoznačení.

Slovníček vybraných pojmů:

Fair trade - spravedlivý obchod neboli fair trade je způsob obchodu, jehož cílem je přímá a účinná podpora znevýhodněných pěstitelů a řemeslníků z rozvojových zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky. Je založen na vytvoření partnerství mezi producentem na straně jedné a spotřebitelem na straně druhé.

BIO produkt - je surovina rostlinného nebo živočišného původu získaná v **ekologickém zemědělství** a určená na základě osvědčení podle § 22 zákona č.424/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, k výrobě biopotravin.

BIO potravina - je potravina vyrobená za podmínek uvedených v zákoně č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a splňující podmínky na jakost a zdravotní nezávadnost stanovené zvláštními předpisy, na níž bylo vydáno osvědčení o biopotravině.

Ekologické zemědělství (organic farming)

je podle zákona č.242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství: „zvláštní druh zemědělského hospodaření, který dbá na životní prostředí a jeho jednotlivé složky stanovením omezení či zákazů používání látek a postupů, které zatěžují, znečišťují nebo zamožují životní prostředí nebo zvyšují rizika kontaminace potravního řetězce, a který zvýšeně dbá na vnější životní projevy a chování a na pohodu chovaných hospodářských zvířat v souladu s požadavky

zvláštního právního předpisu (Z.č.246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů)“.

Chráněná dílna - chráněná pracovní dílna je pracoviště zaměstnavatele, vymezené na základě dohody s úřadem práce a přizpůsobené pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením, kde je v průměrném ročním přepočteném počtu zaměstnáno nejméně 60 % těchto zaměstnanců. Chráněná pracovní dílna musí být provozována po dobu nejméně 2 let ode dne sjednaného v dohodě. Na vytvoření chráněné pracovní dílny poskytuje úřad práce zaměstnavateli příspěvek.

Náhradní plnění - odběr výrobků nebo služeb od firem zaměstnávajících více než 50% zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením.

Ekologicky šetrný výrobek (EŠV) – výrobek, který je v průběhu celého životního cyklu prokazatelně šetrnější nejen k životnímu prostředí, ale i ke zdraví spotřebitele. Jeho kvalita přitom zůstává na velmi vysoké úrovni. Takové výrobky lze poznat podle jednoduchého a snadno zapamatovatelného symbolu, tzv. ekoznačky.

Ekoznačka (eco-label) - pojem ekoznačka se obecně používá pro stanovené přesně určené environmentální značky ekolabelingových systémů (programů **environmentálního značení I typu**) Ekoznačky mají charakter ochranné známky.

Vermikompostér / vermikompostování - při vermikompostování se využívá schopnosti žížal přeměňovat rostlinné zbytky na velmi kvalitní organické hnojivo – vermikompost. Vermikompostér lze umístit na chodbu, na balkón, do garáže, dílny, kuchyně nebo do třídy ve škole či do kanceláře. Důležité je vždy zajistit pro žížaly optimální teplotu kolem 20 °C a správnou vlhkost substrátu. V zimě je tedy nutné nenechávat vermikompostér venku bez izolace, v létě ho nevystavovat přímému slunci, aby nedocházelo k výparu vody a k přehřívání.

Průkaz ENB – průkaz energetické náročnosti budovy, nebo-li energetický průkaz, je nově definován zákonem č. 177/2006 Sb., jež je novelou zákona č. 406/2000 Sb. Průkazu se také někdy říká energetický pasport budovy/objektu. Energetický průkaz náročnosti budov obsahuje informace o energetické náročnosti budovy vypočtené podle metody stanovené prováděcím právním předpisem. Energetická náročnost budovy se stanovuje výpočtem celkové roční dodané energie v GJ potřebné na vytápění, větrání, chlazení, klimatizaci, přípravu teplé vody a osvětlení při jejím standardizovaném užívání bilančním hodnocením. Průkaz energetické náročnosti budovy obsahuje protokol prokazující energetickou náročnost budovy a grafické znázornění energetické náročnosti budovy. Klasifikace energetické náročnosti budovy je rozdělena do klasifikačních tříd A až G, kde jsou také určeny jejich hranice. Podle zákona o hospodaření energií (zákon č. 406/2000 Sb, §6a, odst. 2 písm. b)) je povinnost vypracovat průkaz ENB mimo jiné „při větších změnách dokončených budov s celkovou podlahovou plochou nad 1 000 m², které ovlivňují jejich energetickou náročnost“. Průkaz ENB se tedy nemusí dokládat při žádné rekonstrukci budovy s podlahovou plochou pod 1000 m² (což bude většina rodinných domů) a dále se nemusí dokládat při rekonstrukcích budov nad 1000 m², pokud tato rekonstrukce neovlivní energetickou náročnost - tedy například změny vnitřní dispozice. Zásah do obvodového pláště (např. výměna oken, zateplení...) energetickou náročnost obvykle ovlivní. Náročnost může ovlivnit také výměna zdroje (např. změna účinnosti kotle). Na výměnu zdroje sice nepotřebujete stavební povolení, ale přesto můžete mít povinnost průkaz ENB zpracovat. Definice podlahové plochy

je uvedena v zákoně v §2 písmeno p): „podlahová plocha všech podlaží budovy vymezená mezi vnějšími stěnami, bez neobyvatelných sklepů a oddělených nevytápěných prostor“. To znamená, že se započítává i plocha přiček, vestavěných skříní, vytápěných schodišť atd.

Energetický audit - má za cíl zmapovat současný stav energetického hospodaření daného objektu (budovy, výrobního provozu), identifikovat potenciál energetických úspor, navrhnout možná opatření k jejich dosažení a zhodnotit ekonomickou návratnost těchto opatření. Povinnost zpracovat energetický audit ukládá zákon o hospodaření energií č. 406/2000 Sb. a zákon v novelizovaném znění č. 177/2006 Sb. větším spotřebitelům energie. Náležitosti energetického auditu potom upravuje vyhláška č. 213/2001 Sb. a její novela č. 425/2004 Sb. Rozhodující pro povinnost zpracovat energetický audit budov či zařízení je celková roční spotřeba všech druhů a forem energie ve všech odběrných místech provozovaných pod jedním identifikačním číslem organizace (IČ). Tato povinnost nastává: pro organizační složky státu, kraje, obce a jejich příspěvkové organizace od celkové roční spotřeby energie 1 500 GJ, pro fyzické a ostatní právnické osoby od celkové roční spotřeby energie ve výši 35 000 GJ.

Energy Star - je mezinárodní program vlády USA, který podporuje používání energeticky úsporných spotřebních výrobků. Byl vytvořen v roce 1992 americkým úřadem Environmental Protection Agency (EPA) v rámci úsilí o úspory elektrické energie a snížení produkce skleníkových plynů.

TCO Development – mezinárodní ekoznačka, která kromě spotřeby energie zahrnuje životní cyklus výrobku a intenzitu elektromagnetického záření.

LCA analýza - Posuzování životního cyklu (life-cycle assessment) - je informační analytický nástroj environmentální politiky s jehož pomocí lze určit všechny vlivy na životní prostředí, jež vykazuje analyzovaný výrobní systém, tj. od vlivů způsobených získáváním surovin potřebných k jeho výrobě včetně vlivů vzniklých v průběhu jeho výroby, spotřeby a zneškodňování jako odpadu.

V mezinárodní normě ISO 14040, kterou ČR přejala jako ČSN EN ISO 14040 Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Zásady a osnova je metoda LCA definována jako: „shromažďování a vyhodnocování vstupů, výstupů a možných dopadů na životní prostředí výrobního systému během jeho celého životního cyklu“.

Uhlíková stopa - Téměř každá aktivita od dopravy po jídlo uvolňuje přímo nebo nepřímo skleníkové plyny. Uhlíková stopa je množství těchto plynů. Je to nástroj k měření dopadů lidských aktivit na životní prostředí vyjadřovaný ekvivalentem oxidu uhličitého CO₂. Toto množství se udává v jednotkách hmotnosti: gramech, kilogramech či tunách. Uhlíková stopa je tedy množství oxidu uhličitého a ostatních skleníkových plynů uvolněných během životního cyklu výrobku či služby, našeho života nebo jedné cesty apod.

FSC - základní ideou nevládní neziskové organizace Forest Stewardship Council (FSC) je podporovat ekologicky šetrné, sociálně prospěšné a ekonomicky životaschopné obhospodařování lesů, a tím napomoci chránit ohrožené a devastované světové lesy. FSC vytvořilo prestižní mezinárodní systém certifikace lesů a podniků, které dřevo z certifikovaných lesů zpracovávají ve výrobky. Logo FSC na výrobku znamená záruku, že svým nákupem podporujete lesní hospodaření šetrné k přírodě a místním lidem.